

DECYZJE RADY MINISTRÓW

13 października. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych, przedłożony przez ministra środowiska.

Jednym z najważniejszych założeń nowej ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (GMO) jest dostosowanie przepisów prawa krajowego do prawa wspólnotowego, uwzględnienie postanowień Ramowego Stanowiska Rządu RP dotyczącego organizmów genetycznie zmodyfikowanych, które zostało przyjęte przez Radę Ministrów 18 listopada 2008 r. oraz uporządkowanie kompetencji nadzorczych i kontrolnych między inspekcjami odpowiedzialnymi za te sprawy, w celu uszczelnienia i zagwarantowania skutecznego systemu nadzoru.

Na terytorium Polski minister środowiska będzie koordynował kontrolę i monitorowanie działalności w zakresie GMO, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i środowiska. Będzie również prowadził publicznie dostępne rejestry: Zamkniętego Użycia Mikroorganizmów i Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych, Zamierzonego Uwolnienia Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych oraz Wprowadzenia do Obrotu Organizmów Genetycznie Zmodyfikowanych.

Do jego zadań należeć będzie wydawanie decyzji na:

- prowadzenie zakładów inżynierii genetycznej,
- zamknięte użycie mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO),
- zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych,
- zamierzone uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w celach doświadczalnych,
- wprowadzenie do obrotu organizmów

genetycznie zmodyfikowanych jako produktów lub w produktach.

Za rejestrację odmian, nasiennictwo, uprawy roślin transgenicznych oraz wprowadzanie do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych będzie odpowiadał minister rolnictwa. Sprawy związane z wydawaniem decyzji na wprowadzanie do obrotu produktów leczniczych będą podlegać ministrowi zdrowia. Główny Inspektor Sanitarny będzie odpowiedzialny za wprowadzanie do obrotu żywności genetycznie zmodyfikowanej.

Bezpośredni nadzór i kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących GMO będą sprawować: Państwowa Inspekcja Pracy, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcja Weterynaryjna, Służba Celna oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów.

Zaproponowano nowe zasady funkcjonowania Komisji ds. GMO. W jej skład będą wchodzić przedstawiciele ministrów: zdrowia, rolnictwa, środowiska, spraw wewnętrznych i administracji, obrony narodowej, nauki i szkolnictwa wyższego oraz siedmiu reprezentantów nauki, specjalistów w dziedzinie ekologii. W skład Komisji wejdą również przedstawiciele pozarządowych organizacji ekologicznych, zrzeszeń producentów rolnych oraz organizacji konsumenckich. Do zadań Komisji będzie należało opiniowanie wniosków w sprawach GMO, ze szczególnym uwzględnieniem oceny zagrożenia, jakie dany organizm lub mikroorganizm genetycznie zmodyfikowany może stanowić dla zdrowia ludzi i środowiska.

Nowe prawo precyzuje przepisy dotyczące zamkniętego użycia mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakładach inżynierii genetycznej. Utrzymano w tej kwe-

stii dotychczas obowiązujące przepisy, nakładające na użytkownika obowiązek uzyskania decyzji ministra środowiska na wszelkie kategorie zamkniętego użycia. Określono cztery kategorie zagrożeń związanych z zamkniętym użyciem mikroorganizmów oraz wskazano, jakie procedury należy spełnić, by uzyskać decyzję. Opisano zasady przygotowania oceny zagrożenia przed rozpoczęciem procesu użycia zamkniętego oraz wytyczne dotyczące bezpieczeństwa prac.

Uregulowano zagadnienia związane z zamierzonym uwolnieniem GMO do środowiska w celach doświadczalnych. Zastosowano tu szczególnie rygorystyczne rozwiązania, służące zachowaniu bezpieczeństwa środowiska. Uzyskanie decyzji na przeprowadzenie tego typu eksperymentu będzie uzależnione od spełnienia wielu wymagań, które są niezbędne dla zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa dla środowiska naturalnego. Możliwość prowadzenia prac w ramach zamierzonego uwolnienia GMO będzie zawsze konsultowana ze społecznością lokalną, właściwą ze względu na obszar uwolnienia.

Do projektu ustawy wprowadzono obowiązek odmowy wydania decyzji w sprawie zamierzonego uwolnienia do środowiska GMO, które zawierają geny markerowe, kodujące odporność na antybiotyki stosowane w leczeniu ludzi i zwierząt.

Zgodnie z przepisami projektu ustawy, wprowadzenie do obrotu organizmu genetycznie zmodyfikowanego, jako produktu lub w produktach, na terytorium Polski wymaga uzyskania decyzji. Decyzję tę będzie wydawał minister środowiska. Decyzja ministra środowiska będzie wydawana dopiero po przekazaniu mu decyzji właściwego organu Wspólnoty Europejskiej. Jednocześnie na obszarze Wspólnoty mogą się znaleźć organizmy genetycznie zmodyfikowane, jako produkt lub w produktach, które dopuszczono

do obrotu decyzjami organów innych państw członkowskich. W takich przypadkach decyzje wydane przez te organy są tożsame z decyzjami wydanymi przez ministra środowiska.

W projekcie wskazano także przypadki, w których minister rolnictwa ma możliwość wprowadzenia czasowego ograniczenia lub zakazu upraw określonych odmian genetycznie zmodyfikowanych (będących organizmami genetycznie zmodyfikowanymi), wprowadzonymi do obrotu z możliwością uprawy.

W projekcie ustawy określono również zasady dotyczące tworzenia stref wolnych od upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. Strefa będzie obejmowała obszar sąsiadujących ze sobą działek ewidencyjnych i będą ją tworzyć posiadacze gospodarstw rolnych z własnej inicjatywy. Rolnicy będą musieli w tym celu zawrzeć umowę na utworzenie takiej strefy.

Nowy projekt ustawy Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych zastąpi obecnie obowiązującą ustawę z 22 czerwca 2001 r.

13 października. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyznania, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych ministrowi gospodarki z przeznaczeniem na realizację zadań związanych z rozwojem polskiej energetyki jądrowej oraz prezesowi Państwowej Agencji Atomistyki z przeznaczeniem na zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju przy stosowaniu promieniowania jonizującego, przedłożoną przez ministra gospodarki.

Powołanie w 2009 r. pełnomocnika rządu ds. polskiej energetyki jądrowej oraz przyjęcie uchwały w sprawie rozwoju energetyki

jądrowej i budowy pierwszych w Polsce elektrowni jądrowych, skutkują przeznaczeniem na te cele niezbędnych środków finansowych.

W budżecie Ministerstwa Gospodarki na rok 2009 nie zaplanowano wydatków związanych m.in. z przygotowaniem nowych rozwiązań infrastruktury technicznej w zakresie wykorzystania energii jądrowej i jądrowego cyklu paliwowego.

W związku z tym zdecydowano o przyznaniu, z ogólnej rezerwy budżetowej, 3 676 000 zł, które zostaną jeszcze w bieżącym roku wykorzystane na rozwój polskiej energetyki jądrowej. Pieniądze te będą przeznaczone na szkolenie i kształcenie kadr dla instytucji zajmujących się energetyką jądrową. Przewidziano m.in. szkolenia oraz staże pracowników naukowych w zagranicznych elektrowniach jądrowych. Ponadto część środków finansowych otrzyma Instytut Problemów Jądrowych w Otwocku-Świerku oraz Instytut Chemii i Techniki Jądrowej w Warszawie na sfinansowanie najpilniejszych zadań dotyczących poprawy stanu infrastruktury technicznej tych instytucji.

Państwowej Agencji Atomistyki zostały przyznane środki w wysokości 1 044 000 zł. Będą one przeznaczone na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną.

20 października. Rada Ministrów przyjęła Rozporządzenie w sprawie rodzajów programów i projektów przeznaczonych do realizacji w ramach „Krajowego systemu zielonych inwestycji”, przedłożone przez ministra środowiska.

W rozporządzeniu określono programy i projekty, których zadaniem jest zmniejszenie energochłonności polskiej gospodarki i zapotrzebowania na energię finalną, a także promocja odnawialnych źródeł energii. Działal-

nia te będą finansowane z „Krajowego systemu zielonych inwestycji”. Za pomocą tego systemu dzielone są środki ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji, które przeznacza się m.in. na poprawę efektywności energetycznej, czyste technologie węglowe, odnawialne źródła energii oraz odzysk i wykorzystanie metanu.

Realizacja programów i projektów przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą i elektryczną. W efekcie gospodarstwa domowe będą obciążone mniejszymi kosztami uzyskiwania energii. Te programy i projekty są także elementem wdrażanego w Polsce pakietu energetyczno-klimatycznego, który, zgodnie z wymogami unijnymi, zakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych do 2020 r.

Rozporządzenie wchodzi w życie po 14 dniach od daty ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

28 października. Rada Ministrów przyjęła Dokument: Uzupelnienie listy obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 o proponowany obszar „Bagno Pulwy”, przedłożony przez ministra środowiska.

Wyznaczenie „Bagna Pulwy”, jako obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 umożliwi finansowanie z Funduszu Spójności drogi ekspresowej S8 na odcinku Radzymin – Wyszaków, wraz z obwodnicą Wyszkowa. Koszt inwestycji to 70 mln euro.

Obszar „Bagno Pulwy” zajmuje 4112,3 ha i jest położony w województwie mazowieckim, w gminach Rzażńnik i Długosiodło. Na tym łąkowo-bagiennym terenie mają siedliska cenne gatunki ptaków: derkacz, kulik wielki, bocian biały i podróżniczak. Ich liczba jest istotnym kryterium włączenia tego obszaru do Natura 2000.

„Bagno Pulwy” będzie 142 obszarem specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Ogólnie powierzchni chroniona wyniesie 5 126 463 ha, to jest ok. 15,9 proc. powierzchni kraju.

10 listopada. Rada Ministrów przyjęła „Politykę energetyczną Polski do 2030 r.”

Przygotowany w Ministerstwie Gospodarki dokument zawiera długoterminową strategię rozwoju sektora energetycznego, prognozę zapotrzebowania na paliwa i energię oraz program działań wykonawczych do 2012 r.

Strategia odpowiada na najważniejsze wyzwania stojące przed polską energetyką w perspektywie krótko- i długoterminowej. Realizacja wskazanych w dokumencie rozwiązań pomoże zaspokoić rosnące zapotrzebowanie na energię, rozwijać infrastrukturę wytwórczą i transportową, zniwelować uzależnienie od zewnętrznych dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz wypełnić międzynarodowe zobowiązania w zakresie ochrony środowiska.

Polityka określa sześć podstawowych kierunków rozwoju polskiej energetyki. Dla każdego z nich sformułowane zostały cele szczegółowe, działania wykonawcze, a także dokładny sposób ich realizacji, wyznaczono również terminy oraz odpowiedzialne podmioty. Tak szczegółowego planu działań nie zawierał żaden z poprzednich dokumentów.

1. Poprawa efektywności energetycznej

Kwestia ta jest traktowana w „Polityce...” w sposób priorytetowy, a postęp w tej dziedzinie będzie kluczowy dla realizacji wszystkich jej założeń. Cele główne w tym zakresie to:

- dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego,

- konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15.

Ministerstwo Gospodarki przygotowuje ustawę o efektywności energetycznej, która wdroży system wsparcia w postaci białych certyfikatów, gwarantujących korzyści finansowe dla podmiotów dokonujących największych oszczędności energii. Resort będzie też stymulować rozwój wysokosprawnej kogeneracji, wspierać inwestycje w oszczędzanie energii i badania naukowe. Prowadzone będą również kampanie informacyjne i edukacyjne promujące efektywne wykorzystanie energii.

2. Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii

Bezpieczeństwo energetyczne Polski oparte będzie o własne zasoby, w szczególności węgla kamiennego i brunatnego. Zapewni to uniezależnienie produkcji energii elektrycznej i w znacznym stopniu ciepła od surowców z importu.

Kontynuowane będą działania mające na celu dywersyfikację dostaw paliw. Zaopatrzenie w ropę naftową, paliwa płynne i gaz będzie dywersyfikowane także poprzez różnicowanie technologii produkcji, a nie jedynie kierunków dostaw. Wspierany będzie rozwój technologii pozwalających na pozyskiwanie paliw płynnych i gazowych z surowców krajowych.

„Polityka...” zakłada także stworzenie stabilnych perspektyw dla inwestowania w infrastrukturę przesyłową i dystrybucyjną. Na operatorów sieciowych nałożony zostanie obowiązek opracowania planów rozwoju sieci, lokalizacji nowych mocy wytwórczych oraz kosztów ich przyłączenia. W taryfach

zostaną wprowadzone zachęty do inwestowania w infrastrukturę przesyłową i dystrybucyjną. Planowany jest również rozwój połączeń transgranicznych. Zmianie ulegną przepisy definiujące odpowiedzialność samorządów za przygotowanie lokalnych planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

3. Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej – wprowadzenie energetyki jądrowej

W dokumencie resort gospodarki stworzył podstawy do przygotowania programu polskiej energetyki jądrowej. Wskazane zostały działania jakie należy podjąć w najbliższych latach, aby możliwie szybko uruchomić w Polsce pierwsze instalacje tego typu. Chodzi tu o przygotowanie odpowiedniej infrastruktury prawnej i organizacyjnej oraz zapewnienie warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych w oparciu o sprawdzone, bezpieczne technologie.

4. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE)

„Polityka...” wiele uwagi poświęca także rozwojowi energetyki odnawialnej. Najważniejszym przedsięwzięciem w tym obszarze będzie wypracowanie ścieżki dochodzenia do realizacji celów zawartych w pakiecie klimatycznym, w podziale na poszczególne rodzaje OZE i związane z nimi technologie.

Dokument wyznacza następujące cele: 15% udział OZE w zużyciu energii finalnej w 2020 r. oraz 10% udział biopaliw w rynku paliw transportowych w 2020 r. Polska będzie także dążyć do większego wykorzystania biopaliw II generacji.

Ponadto prowadzone będą działania, które pomogą w rozwoju biogazowni rolniczych oraz farm wiatrowych na lądzie i morzu. Nowe jednostki OZE i umożliwiające ich przyłączenie sieci elektroenergetyczne będą mogły uzyskać bezpośrednie wsparcie z funduszy europejskich oraz środków funduszy ochrony środowiska.

5. Rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

W strategii dla sektora przewidziano również działania nakierowane na zwiększenie konkurencji na rynku energii. Ich celem będzie zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynku, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen.

Planowane jest wdrożenie nowej architektury rynku energii elektrycznej, opartej na systemie opłat węzłowych oraz wprowadzenie przepisów ułatwiających zmianę sprzedawcy. Resort gospodarki przygotował także propozycję rozwiązań na rzecz ochrony wrażliwych odbiorców energii elektrycznej.

6. Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

Ze względu na zobowiązania wynikające z pakietu klimatycznego w „Polityce energetycznej...” wskazano metody ograniczenia emisji CO₂, SO₂, NO_x, które pomogą wypełnić zobowiązania międzynarodowe bez konieczności znaczących zmian w strukturze wytwarzania.

W tym celu stworzony zostanie system zarządzania krajowymi pułapami emisji gazów cieplarnianych i innych substancji oraz wprowadzone zostaną dopuszczalne produktywe wskaźniki emisji. Realizowane będą też zobowiązania wynikające z

nowej dyrektywy ETS, a także opracowany zostanie system dysponowania przychodami z aukcji uprawnień do emisji CO₂. Bardzo istotnym kierunkiem działań będzie również wsparcie rozwoju technologii wychwytu i składowania dwutlenku węgla (CCS).

Projekt dokumentu oprócz części strategicznej posiada cztery załączniki, będące jego integralną częścią:

- "Ocenę realizacji polityki energetycznej od 2005 roku" odnoszącą się do „Polityki energetycznej Polski do 2025 roku” przyjętej przez Radę Ministrów 4 stycznia 2005 roku
- "Prognozę zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030 roku"
- "Program działań wykonawczych na lata 2009–2012" precyzujący szczegółowo poszczególne zadania, jakie zostaną zrealizowane w najbliższym latach
- "Wnioski ze strategicznej oceny oddziaływania polityki energetycznej na środowisko".

1 grudnia. Rada Ministrów zapoznała się z informacją o działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz posiadanych przez te fundusze akcji, udziałach i obligacjach w 2008 r., przedłożoną przez ministra środowiska.

Ze sprawozdania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wynika, że w 2008 r. planowane przychody NFOŚiGW były wyższe o 27%, a wydatki niższe o 22%. Stan Funduszu na koniec roku stanowił 118% wielkości planowanej.

Przychody Funduszu w 2008 r. zaplanowano w wysokości 1 491,0 mln zł, a wydatki na poziomie 1 237,7 mln zł. Rzeczywiście przychody wyniosły 1 895,546 tys. zł, natomiast wydatki – 963,491 tys. zł.

Najważniejsze aktywa na koniec 2008 r. wyniosły:

- należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów – 4 028,7 mln zł,
- środki pieniężne – 1 793,4 mln zł,
- udziały i akcje w spółkach – 871,4 mln zł,
- papiery wartościowe Skarbu Państwa – 499,3 mln zł.

Wyższe przychody pochodziły z kar i opłat zastępczych, opłat z recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także z odsetek od kredytów, pożyczek oraz lokat bankowych. Niższe wydatki spowodowane były natomiast niewykonaniem planu dotacji, w całym roku 2008 wydano na nie 881,4 mln zł. Kierując się oszczędnościami, wydatki biura NFOŚiGW zrealizowano w 63%, a inwestycje i wydatki na zakupy w 12%.

Stan wojewódzkich funduszy na 31 grudnia 2008 r. wyniósł 5 424,9 mln zł. Należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów wyniosły 4.187,1 mln zł, środki pieniężne – 871,1 mln zł, akcje i udziały w spółkach wyniosły ogółem 200,3 mln zł. Przychody wojewódzkich funduszy w 2008 r. wyniosły 1 059,3 mln zł. Na ich wielkość wpłynęły przede wszystkim opłaty za korzystanie ze środowiska, nadwyżki przekazane z gminnych i powiatowych funduszy oraz dochody z oprocentowania pożyczek, kredytów i wolnych środków. Wydatki wojewódzkich funduszy wyniosły w 2008 r. 574,5 mln zł. Do najważniejszych pozycji w grupie wydatków należały dotacje (277,5 mln zł) oraz umorzenia pożyczek i kredytów (163,7 mln zł). Najwięcej dotacji udzieliły fundusze: śląski i mazowiecki, najmniej – lubuski i świętokrzyski.

Działalność NFOŚiGW i wojewódzkich funduszy była w 2008 r. nadal nastawiona na wykorzystanie środków z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. NFOŚiGW prowadził także obsługę projektów w ramach Mechanizmu Finansowego

Europejskiego obszaru Gospodarczego i Norweskiego mechanizmu Finansowego.

Podstawowymi dziedzinami, na które fundusze przeznaczały środki finansowe były: ochrona wód i gospodarka wodna, ochrona powietrza i powierzchni ziemi